YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS

17 päivänä joulukuuta 1998 *

Asiassa C-364/98 P(R),

Emesa Sugar (Free Zone) NV, Aruban oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Oranjestad (Aruba), edustajanaan asianajaja G. van der Wal, Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Aloyse May, 31 Grand-Rue,

valittajana,

jota tukee

Aruban hallitus, edustajinaan asianajajat P. V. F. Bos ja M. Slotboom, Rotterdam, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto M. Loesch, 11 rue Goethe,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa,

jossa valittaja hakee muutosta Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin asiassa T-44/98 R, Emesa Sugar vastaan komissio, 14.8.1998 antamaan määräykseen (Kok. 1998, s. II-3079) ja vaatii määräyksen kumoamista ja ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyn vaatimuksen hyväksymistä tai toissijaisesti asian palauttamista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi sekä komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

vastapuolena:

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja T. van Rijn, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

jota tukevat

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudelliset neuvonantajat J. Huber ja G. Houttuin, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston pääjohtaja A. Morbilli, 100 boulevard Konrad Adenauer,

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään valtion oikeudellisen osaston valtionasiamies M. López-Monís Gallego, prosessiosoite Luxemburgissa Espanjan suurlähetystö, 4—6 boulevard E. Servais,

ja

Ranskan tasavalta,

väliintulijoina ensimmäisessä oikeusasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI,

kuultuaan julkisasiamies D. Ruiz-Jarabo Colomeria,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Emesa Sugar (Free Zone) NV (jäljempänä Emesa Sugar tai valittaja) on yhteisöjen tuomioistuimeen 9.10.1998 toimittamallaan valituksella hakenut muutosta EY:n tuomioistuimen perussäännön 50 artiklan toisen kohdan nojalla yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin asiassa T-44/98 R, Emesa Sugar vastaan komissio, 14.8.1998 antamaan määräykseen (Kok. 1998, s. II-3079; jäljempänä valituksenalainen määräys), jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti hylkäsi valittajan välitoimihakemuksen.

2 Valittaja vaatii, että valituksenalainen määräys on kumottava ja että ensisijaisesti on hyväksyttävä valittajan hakemus, sellaisena kuin se on esitetty ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, tai toissijaisesti palautettava asia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin käsiteltäväksi, ja lisäksi valittaja vaatii, että komissio on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut molemmissa oikeusasteissa.

3 Neuvosto ja Espanjan kuningaskunta ovat yhteisöjen tuomioistuimeen 30.10.1998 ja 10.11.1998 toimittamissaan asiakirjoissa esittäneet kirjalliset huomautuksensa yhteisöjen tuomioistuimelle. Komissio ja Aruban hallitus ovat esittäneet omat kirjalliset huomautuksensa 17.11.1998 jätetyissä asiakirjoissa. Ranskan tasavalta ei ole esittänyt huomautuksia asetetussa määräajassa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt, tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

4 Asiaa koskevat oikeussäännöt sekä riita-asian perusteena olevat tosiseikat on esitetty valituksenalaisessa määräyksessä seuraavasti:

"1 Aruban saari kuuluu merentakaisiin maihin ja alueisiin (jäljempänä MMA), jotka on assosioitu yhteisöön. MMA: iden assosioinnista yhteisöön on määrätty EY:n perustamissopimuksen neljännessä osassa sekä merentakaisten maiden ja alueiden assosioinnista Euroopan talousyhteisöön 25 päivänä heinäkuuta 1991 tehdyssä neuvoston päätöksessä 91/482/ETY (EYVL L 263, s. 1, jäljempänä MMA-päätös), joka on tehty perustamissopimuksen 136 artiklan toisen kohdan nojalla.

2 Perustamissopimuksen 133 artiklan 1 kohdassa määrätään, että MMA:ista peräisin olevien, jäsenvaltioihin tuotavien tavaroiden tullit poistetaan kokonaan niin kuin jäsenvaltioiden välisten tullien asteittaisesta poistamisesta tässä sopimuksessa määrätään.

3 MMA-päätöksen 101 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se oli alkuperäisessä muodossaan, määrättiin seuraavaa:

'Tuotaessa MMA:ista peräisin olevia tuotteita yhteisöön ne vapautetaan tulleista ja vaikutukseltaan vastaavista maksuista.'

4 Päätöksen 102 artiklassa määrättiin seuraavaa:

'Yhteisö ei sovella määrällisiä rajoituksia eikä toteuta vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä MMA:ista peräsin olevien tuotteiden tuontiin.'

5 MMA-päätöksen 108 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaan alkuperätuotteiden ja niihin liittyvien hallinnollisten yhteistyötoimenpiteiden käsitteet määritellään päätöksen liitteessä II (jäljempänä liite II).

6 Liitteessä II olevan 1 artiklan mukaan tuotteen katsotaan olevan MMA:ista, yhteisöstä tai Afrikan, Karibian tai Tyynenmeren alueen maista (jäljempänä AKT-valtiot) peräisin oleva tuote, jos se on niissä kokonaan tuotettu tai riittävästi käsitelty.

7 Liitteessä II olevan 6 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että jos yhteisössä tai AKT-valtioissa kokonaan tuotettuihin tuotteisiin kohdistuu MMA: issa käsittely- tai valmistustoimia, ne katsotaan MMA: issa kokonaan tuotetuiksi tuotteiksi. Tämän niin sanotun AKT/MMA-alkuperän kasautumissäännön mukaan AKT-valtioista peräisin olevaa sokeria, jota oli tietyllä tavoin käsitelty tai valmistettu MMA: issa, voitiin vapaasti tuoda yhteisöön tullitta.

8 MMA-päätöksen 240 artiklan 1 kohdan mukaan päätös on voimassa kymmenen vuotta 1 päivästä maaliskuuta 1990. Tämän artiklan 3 kohdan a ja b alakohdassa kuitenkin määrätään, että neuvosto vahvistaa ennen ensimmäisen viiden vuoden määräajan päättymistä yksimielisesti komission ehdotuksesta toiselle viisivuotiskaudelle tarkoitetun rahoitusavun lisäksi tarvittaessa mahdolliset MMA-päätöksen muutokset, joita MMA: iden toimivaltaiset viranomaiset ovat toivoneet tai joita komissio on ehdottanut oman kokemuksensa perusteella tai yhteisön ja AKT-valtioiden neuvoteltavina olevien muutosten yhteydessä.

9 Neuvostolle antamassaan tiedonannossa, joka koski MMA: iden assosiointia Euroopan yhteisöön koskevaa välitarkistusta (asiakirja KOM(94) 538 lopullinen, 21.12.1994), komissio suositteli tiettyjä muutoksia assosiointiin.

10 Komissio antoi 16.2.1996 neuvostolle ehdotuksen MMA-päätöksen välitarkistusta koskevaksi päätökseksi (EYVL C 139, s. 1). Ehdotuksen kuudennessa ja seitsemännessä perustelukappaleessa komissio totesi, että MMA:ista peräisien olevien kaikkien tuotteiden vapaa pääsy markkinoille ja AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevan säännön säilyttäminen olivat johtaneet toteamaan, että yhteisön kahden politiikan eli MMA: iden kehittämisen ja yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet olivat ristiriidassa keskenään.

11 Tavoitteiden ristiriitaisuuden uhan poistaakseen neuvosto teki 24.11.1997 päätöksen 97/803/EY merentakaisten maiden ja alueiden assosioinnista Euroopan talousyhteisöön tehdyn päätöksen 91/482/ETY välitarkistuksesta (EYVL L 329, s. 50, jäljempänä päätös 97/803/EY).

12 Päätöksen seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

'—— uusien häiriöiden estämiseksi olisi toteutettava toimenpiteitä sellaisen, kaupan säännöllisyydelle suotuisan rakenteen määrittelemiseksi, joka olisi yhteensopiva yhteisen maatalouspolitiikan kanssa.'

13 [Päätöksellä 97/803/EY] lisättiin tämän vuoksi MMA-päätökseen 108 a ja 108 b artikla, joissa sallitaan AKT/MMA-alkuperän kasautuminen riisin ja sokerin osalta vuosittain tietylle määrälle.

14 MMA-päätöksen 108 b artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään näin ollen seuraavaa:

'1. Liitteessä II olevassa 6 artiklassa tarkoitettu AKT/MMA-alkuperän kasautuminen myönnetään vuosittain 3 000 tonnin määrälle —— sokeria.

2. AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevien sääntöjen täytäntöönpanemiseksi sokerin muotoilun paloiksi tai värjäyksen katsotaan riittävän antamaan tuotteille MMA-alkuperäaseman.'

15 Päätöksellä 97/803/EY muutettiin myös MMA-päätöksen 101 artiklan 1 kohtaa ja 102 artiklaa, joiden sanamuoto on muutettuna seuraava:

'101 artikla

1. Tuotaessa MMA:ista peräisin olevia tuotteita yhteisöön ne vapautetaan tuontitulleista.

—

102 artikla

Yhteisö ei sovella MMA:ista peräisin olevien tuotteiden tuontiin määrällisiä rajoituksia tai muita vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäljempänä olevien 108 a ja 108 b artiklan määräyksiä.'

16 Komissio antoi 17.12.1997 asetuksen N:o 2553/97 eräiden CN-koodeihin 1701, 1702, 1703 ja 1704 kuuluvien tuotteiden tuontitodistusten myöntämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä AKT/MMA-alkuperän kasautumisen vuoksi (EYVL L 349, s. 26, jäljempänä soveltamisasetus). Tätä 19.12.1997 voimaan tullutta asetusta sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 1998.

17 Asetuksen 8 artiklan kolmannessa kohdassa säädetään siirtymäjärjestelystä seuraavasti:

'Toimivaltaiset viranomaiset myöntävät — — joulukuun 10 ja 31 päivän 1997 välisenä aikana jätetyt tuontitodistushakemukset niiden jättämisjärjestyksessä ja yhteisön 3 000 tonnin enimmäismäärän rajoissa saatuaan komission yksiköiltä siihen luvan.'

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

18 [Emesa Sugarilla] on vuoden 1997 huhtikuusta lähtien ollut Aruban saarella sijaitseva sokeritehdas, ja se vie sokeria yhteisöön.

19 Koska Aruballa ei tuoteta sokeria, [Emesa Sugar] ostaa valkoista sokeria AKT-valtioissa sijaitsevilta ruokosokerinjalostamoilta. Ostettu sokeri kuljetetaan Aruballe, jossa siihen kohdistetaan käsittely- ja valmistustoimia, joiden jälkeen tuotetta pidetään lopputuotteena. Nämä toimenpiteet koostuvat sokerin puhdistamisesta, jauhamisesta (niin sanottu milling, jossa sokeri jauhetaan asiakkaan toivomaan hienousasteeseen) ja pakkaamisesta. [Emesa Sugarin] mukaan sen tehtaan vuosittainen vähimmäiskäsittelykapasiteetti on 34 000 tonnia.

20 [Emesa Sugar] teki soveltamisasetuksen 8 artiklan kolmannen kohdan mukaisesti 19.12.1997 toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle tuontitodistushakemuksen 3 010 tonnille sokeria. Hakemus siirrettiin komissiolle 22.12.1997.

21 Toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle osoitetulla 23.12.1997 tehdyllä päätöksellä (VI/51329, jäljempänä riidanalainen päätös) komissio jätti hakemuksen

tutkimatta siitä syystä, että se koski soveltamisasetuksen 8 artiklan kolmannessa kohdassa säädetyn enimmäismäärän ylittävää määrää."

5 Valittaja oli ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 10.3.1998 jättämällään kanteella vaatinut riidanalaisen päätöksen osittaista kumoamista.

6 Lisäksi valittaja oli ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 10.4.1998 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla tehnyt EY:n perustamissopimuksen 185 artiklan nojalla hakemuksen, jossa se pyysi riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä siihen saakka, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ratkaissut pääasian; valittaja haki myös EY:n perustamissopimuksen 186 artiklan nojalla sellaisten välitoimien määräämistä, joilla komissiota kiellettäisiin soveltamasta tämän saman ajanjakson kuluessa soveltamisasetuksen säännöksiä ja/tai MMA-päätöksen 108 b artiklaa siltä osin, kuin näiden säännösten soveltamisesta seuraisi rajoituksia MMA: ilta peräisin olevan sokerin tuonnille yhteisöön.

Valituksenalainen määräys

7 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti on kiireellisyysedellytyksen tutkittuaan hylännyt välitoimihakemuksen valituksenalaisella määräyksellä.

8 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti on aluksi "[ra]tkaista[kseen], mitä näyttöä tässä tapauksessa vaaditaan," (valituksenalaisen määräyksen 63 kohta) viitannut tavoitteeseen, johon päätöksellä 97/803/EY pyritään, sekä siihen yleisempään asiayhteyteen, johon päätös liittyy. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti on tämän jälkeen määräyksen 66 kohdassa todennut, että "tehdessään päätöksen 97/803/EY neuvosto käytti harkintavaltaansa valitessaan, mikä on soveliain suojatoimi häiriöiden ehkäisemiseksi yhteisön sokerimarkkinoilla".

9 Valituksenalaisen määräyksen 67 kohdan mukaan "[j]otta vältettäisiin se, että välitoimista päättävä tuomari puuttuisi tähän harkintavaltaan määräämällä MMA-päätöksen 108 b artiklan määräysten täytäntöönpanemiseksi annetun riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykättäväksi, [Emesa Sugarin] hakemus voidaan hyväksyä vain, jos kiireellisyys on täysin selvä".

10 Välitoimista päättävä tuomari on tätä lähtökohtana pitäen seuraavaksi tarkastellut vahinkoa, jota valittajalle väitettiin aiheutuvan. Hän totesi, että vahinko oli puhdas varallisuusvahinko. Välitoimista päättävä tuomari katsoi siten, että vahinko, jonka väitettiin syntyvän, voitiin pääsääntöisesti ilmaista numeroin ja siten tarpeen vaatiessa myöhemmin korvata, joten sitä voitiin pitää korjaamattomana vain poikkeuksellisissa olosuhteissa.

11 Valituksenalaisesta määräyksestä ilmenee, että välitoimista päättävä tuomari on arvioidakseen, oliko tapauksessa kyse tällaisista poikkeuksellisista olosuhteista, seuraavaksi tutkinut, joutuisiko välitoimien hakija ilman pyydettyä välitointa tilanteeseen, joka saattaisi uhata sen olemassaoloa tai muuttaa korjaamattomasti sen markkinaosuutta.

12 Yrityksen taloudellisen toiminnan jatkumisen osalta välitoimista päättävä tuomari katsoi valituksenalaisen määräyksen 78 kohdassa, ettei valittaja ollut esittänyt varallisuusasemastaan ja kannattavuudestaan riittävää selvitystä sen enempää asiakirja-aineistossa kuin "hädin tuskin viikkoa ennen istuntoa esitetyissä asiakirjoissakaan — joita ei sitä paitsi ole otettu huomioon, koska [Emesa Sugar] ei ole perustellut, miksi ne on esitetty näin myöhään". Välitoimista päättävä tuomari on määräyksen 80 kohdassa päätellyt, ettei valittaja ollut näyttänyt toteen, että se oli vaarassa joutua konkurssiin, minkä osalta todistustaakka kuului valittajalle.

13 Välitoimista päättävä tuomari on valituksenalaisen määräyksen 81—83 kohdassa vielä todennut, että lain nojalla tapahtuva yhtiön purkaminen ja sen varojen pakkorealisointi aiheuttavat ainoastaan lisää puhdasta varallisuusvahinkoa, koska riidanalaisen päätöksen soveltaminen on jo johtanut toiminnan tilapäiseen lakkauttamiseen ja yrityksen sulkemiseen sekä työntekijöiden lomauttamiseen, joten

konkurssin uhka ei siinäkään tapauksessa, että se olisi näytetty toteen, tekisi pyydetyn täytäntöönpanon lykkäyksen myöntämistä perustelluksi.

14 Valituksenalaisen määräyksen 84 kohdan mukaan valittaja ei ole esittänyt siitä uhasta, että sen markkinaosuus muuttuu korjaamattomasti, mitään sellaista selvitystä, jonka perusteella voitaisiin olettaa, ettei se voisi, jos riidanalainen päätös mahdollisesti kumotaan, palata markkinoille yhteisössä ja saada takaisin markkinaosuuttaan.

15 Koska välitoimista päättävä tuomari katsoi, ettei kiireellisyysedellytys täyttynyt tässä tapauksessa, hän hylkäsi hakemuksen valituksenalaisen määräyksen 87 kohdassa tutkimatta niitä muita väitteitä ja perusteluja, joihin valittaja oli vedonnut osoittaakseen, että sen pyytämä täytäntöönpanon lykkäys oli perusteltu.

Valittajan ja Aruban hallituksen väitteet ja niiden perustelut

16 Sen lisäksi, että valittaja esittää joitakin alustavia huomautuksia yhteisöjen tuomioistuimissa ja kansallisissa tuomioistuimissa vireillä olevista, asiakysymystä koskevista oikeudenkäynneistä sekä selvityksen itselleen riidanalaisen päätöksen johdosta aiheutuneesta vahingosta, se esittää valituksensa tueksi 11 erillistä valitusperustetta, joista neljä koskee menettelyä ja seitsemän asiakysymystä. Aruban hallitus tukee valittajan esittämiä valitusperusteita, erityisesti toista valitusperustetta.

Menettelyä koskevat valitusperusteet

17 Valittajan mukaan ensimmäisessä oikeusasteessa noudatetussa menettelyssä oli vakavia virheitä, jotka olivat hyvän oikeudenhoidon periaatteen, oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin periaatteen ja kontradiktorisen periaatteen vastaisia. Valittajan mielestä nämä virheet merkitsevät myös ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 artiklan rikkomista, ja ne ovat niin vakavia, että ne jo sellaisinaan tekevät valituksenalaisen määräyksen kumoamisen perusteluksi.

18 Ensimmäisessä valitusperusteessaan valittaja väittää, ettei väliintulijoiksi hyväksytyille annettu mahdollisuutta esittää kirjallista selvitystä vaatimustensa perusteista, vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti on neuvoston, Espanjan kuningaskunnan ja Ranskan tasavallan väliintulohakemusten hyväksymisestä antamissaan määräyksissä todennut, että näille asetetaan määräaika perusteiden kirjallista esittämistä varten. Valittajan mukaan tämä laiminlyönti loukkasi sen intressejä, koska se oli vaarassa joutua istunnossa vastaamaan väliintulijoiden väitteisiin ja perusteluihin, joita se ei tuntenut etukäteen.

19 Toisessa valitusperusteessa valittaja väittää, että — toisin kuin komission vaatimusten tueksi esitettyjä väliintulohakemuksia — Aruban hallituksen väliintulohakemusta ei ratkaistu ennen suullista käsittelyä, eikä tuomioistuimen presidentti määrännyt asetettavaksi määräaikaa Aruban hallituksen kirjallisten huomautusten esittämistä varten. Valittajan mukaan tämä on epäyhdenvertaista kohtelua, jota ei voida hyväksyä ja jolla Aruban hallitus on pidetty sivussa asian käsittelystä paitsi oikeudellisesti, myös käytännössä, koska se ei ole voinut esittää kirjelmää eikä selvittää kantaansa istunnossa, jonka kuluessa sille ei esitetty yhtään kysymystä.

20 Kolmas valitusperuste perustuu siihen väitteeseen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti käsitteli valittajan esittämiä tai tarjoamia kirjallisia todisteita lainvastaisesti. Asiakirjat, jotka valittaja oli 15. ja 16.6.1998 päivätyillä kirjeillään lähettänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaajalle, oli ensin

palautettu merkitsemättä niitä rekisteriin. Valittajan vastaväitteiden johdosta kirjaaja oli seuraavaksi todennut, että nämä asiakirjat voidaan esittää istunnossa ja että tuolloin ratkaistaan, voidaanko niihin mahdollisesti vielä vedota. Valittaja toteaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti oli ensimmäisen kerran vasta valituksenalaisessa määräyksessä todennut, että asiakirjoja ei oteta huomioon, koska "[Emesa Sugar] ei ole perustellut, miksi ne on esitetty näin myöhään" (78 kohta). Tämä menettelytapa ei valittajan mukaan perustu mihinkään (pakottavaan) sääntöön, eikä se myöskään ole perusteltu menettelyn sujuvaan kulkuun liittyvistä syistä. Oikeussuojaa, jota valittajalla oli oikeus vaatia, on näin ollen loukattu.

21 Viimeisessä menettelyä koskevassa valitusperusteessa valittaja väittää, että kun otetaan huomioon oikeussuoja, jota valittajalla oli oikeus vaatia, suullinen menettely ei tapahtunut hyväksyttävästi, koska kontradiktorista periaatetta ja oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin periaatetta on loukattu. Suullisessa käsittelyssä on nimittäin ainoastaan esitetty kysymyksiä ja vastauksia, eikä asianosaisilla pääsääntöisesti ollut lupaa tai mahdollisuutta reagoida toistensa vastauksiin. Valittaja toteaa erityisesti seuraavaa: kahdelle väliintulijalle ei esitetty yhtään kysymystä, muut asianosaiset eivät saaneet poiketa esitetyistä kysymyksistä, valittajan mainitsemien asiakirjojen esittämisestä ei annettu ratkaisua heti, eivätkä asianosaiset saaneet esittää loppuhuomautuksia. Valittajalla ei näin ollen ollut mahdollisuutta vastata suullisesti komission kirjallisiin huomautuksiin.

Asiakysymystä koskevat valitusperusteet

22 Viides valitusperuste koskee valituksenalaisen määräyksen 63—66 kohtaa, jossa välitoimista päättävä tuomioistuin on sen "ratkais[emiseksi], mitä näyttöä tässä tapauksessa vaaditaan," (63 kohta) tarkastellut päätöksellä 97/803/EY tavoiteltuja päämääriä ja neuvostolla tältä osin olevaa toimivaltaa. Valittaja väittää ensinnäkin, etteivät kiireellisyyttä koskevalle näytölle asetettavat vaatimukset saa riippua siitä, mihin tavoitteisiin riidanalaisella päätöksellä pyritään, eivätkä välitoimen myöntämisen seurauksista. Valittajan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti on tehnyt virheen, kun se on arvioinut valittajan näyttövelvollisuutta

kiireellisyysedellytyksen osalta sen mukaisesti, mikä on yhteisön intressi ja mihin tavoitteisiin yhteisö pyrkii.

23 Valittaja kiistää myös niiden valituksenalaisen määräyksen 64 ja 65 kohdassa olevien toteamusten paikkansapitävyyden, jotka koskevat sokerimarkkinoita ja MMA:ista peräisin olevan sokerin tuontia yhteisöön. Tältä osin valittaja esittää yksityiskohtaisen selvityksen syistä, joiden vuoksi se pitää virheellisenä väitettä, jonka mukaan MMA: iden sokerinvienti johtaa vientitukimenojen kasvuun ja vaikuttaa tullitariffeja ja kauppaa koskevasta yleissopimuksesta (GATT) tai Maailman kauppajärjestöstä (WTO) yhteisölle aiheutuviin velvollisuuksiin sekä aiheuttaa häiriöitä yhteisön sokerimarkkinoilla.

24 Valituksenalaisen määräyksen 66 kohdassa mainitusta neuvoston harkintavallasta valittaja toteaa yhtäältä, että tämä toimivalta on riippumaton niistä näyttövaatimuksista, jotka valittajan on täytettävä, jotta sen voitaisiin katsoa näyttäneen toteen korjaamattoman vahingon uhan, ja toisaalta, että tämä toimivalta ei ole rajaton ja että sitä käytettäessä on erityisesti noudatettava suhteellisuusperiaatetta. Viimeksi mainitusta seikasta valittaja toteaa, ettei neuvosto voi suhteellisuusperiaatetta loukkaamatta päättää MMA: ilta tapahtuvaa sokerintuontia koskevista rakenteellisista rajoituksista.

25 Kuudennen valitusperusteen mukaan välitoimista päättävä tuomari on valituksenalaisen määräyksen 67 kohdassa virheellisesti katsonut, että koska neuvoston toimivaltaan sisältyy harkintavaltaa, pyydettyjen välitoimien kiireellisyyden on oltava kiistaton. Valittajan mukaan tässä yhteydessä on perusteettomasti viitattu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-179/96 R, Antonissen vastaan neuvosto ja komissio, 21.3.1997 antamaan määräykseen (Kok. 1997, s. II-425), koska tuossa asiassa vaadittiin "kiistatonta" kiireellisyyttä vain sen vuoksi, että kyse oli vahingonkorvauksen ennakon saamisesta. Valittajan mukaan välitoimimenettelyllä taattu oikeussuoja on vaarassa menettää sisältönsä, jos asetetaan liian ankaria vaatimuksia.

26 Seitsemännessä valitusperusteessa valittaja väittää, että välitoimista päättävä tuomioistuin on virheellisesti ja oikeudellisesti käsittämättömällä tavalla pitänyt valittajalle aiheutuneeksi väitettyä vahinkoa taloudellisena vahinkona, jonka määrä voidaan pääsääntöisesti ilmaista numeroin ja joka voidaan tarpeen vaatiessa myöhemmin korvata, ja todennut, että puhdasta varallisuusvahinkoa ei voida pitää korjaamattomana. Valittajan mukaan tämä merkitsee, että tosiseikkojen oikeudellinen luonnehdinta on virheellinen. Lisäksi valittaja huomauttaa, että oikeuskäytännössä, joka koskee mahdollisuutta saada vahingonkorvausta EY:n perustamissopimuksen 215 artiklan nojalla, ei tehdä eroa yhteisön taloudellisen vastuun ja riitautetun yhteisön toimen kumoamisen edellytysten välillä. Yhteisön oikeuden rikkominen, josta seuraa kyseisen toimen kumoaminen tai sen lainvastaiseksi toteaminen, ei valittajan mukaan nimittäin aina ole sellaista kvalifioitua yhteisön oikeuden rikkomista, jonka perusteella syntyy oikeus perustamissopimuksen 215 artiklan 2 kohdan mukaiseen vahingonkorvaukseen.

27 Kahdeksannen valitusperusteen mukaan valituksenalaisen määräyksen 76 kohdassa on virheellisesti todettu valittajan ainoastaan väittäneen, että riidanalaisen päätöksen samoin kuin päätöksen 97/803/EY sekä soveltamisasetuksen soveltaminen johti välittömästi valittajan liiketoiminnan päättymiseen ja yrityksen täydelliseen sulkemiseen.

28 Seuraavaksi valittaja toteaa yhdeksännessä valitusperusteessaan, että valituksenalaisen määräyksen 78 ja 80 kohdassa on virheellisesti todettu sellaisia todisteita arvioiden, joiden esittämistä ei sallittu, ettei valittaja ollut näyttänyt toteen olevansa vaarassa joutua konkurssiin. Edellä esitettyihin valitusperusteisiin viitaten valittaja toteaa, että todisteiden arviointi on ollut oikeudellisesti virheellistä. Valittajan mukaan taloudellisten tietojen tai kirjanpitotietojen esittäminen voisi tämän kaltaisessa tapauksessa osoittautua täysin tarpeettomaksi, koska kyseessä on yritys, joka on riidanalaisten tointen vuoksi joutunut kokonaan lopettamaan toimintansa, mistä asianosaiset ovat yhtä mieltä.

29 Kymmenennen valitusperusteen mukaan valituksenalaisen määräyksen 79 kohta on virheellinen, koska siinä väitetään, ettei valittaja ollut toimittanut tietoja yrityksensä kannattavuudesta sen selvittämiseksi, kuinka suuren sokerimäärän vuosittaista vientiä

sen toiminnan jatkuminen edellytti. Vaatimus 34 000 tonnin vientimäärästä on valittajan mukaan hylätty samaten virheellisesti sillä perusteella, että määrä perustui pelkkään väittämään, jonka paikkansapitävyyttä ei ollut näytetty toteen. Tältä osin valittaja tuo esiin myös eräitä liitännäisiä huomioita vastustaakseen neuvoston ja komission ensimmäisessä oikeusasteessa tekemää esitystä, jonka mukaan mahdollisesti myönnettävän välitoimen ehdoksi asetettaisiin, että valittaja antaa vakuuden, joka on suuruudeltaan 50 prosenttia tulleista ja maatalousmaksusta.

30 Yhdennessätoista ja viimeisessä valitusperusteessaan valittaja väittää, että valituksenalaisen määräyksen 81—83 kohdassa on virheellisesti katsottu pääasiallisesti vain puhtaaksi varallisuusvahingoksi, joka voidaan myöhemmin korvata, se, että yritys, joka välitoimia koskevaa määräystä odottaessaan on yhteisön toimen johdosta joutunut keskeyttämään tuotantonsa, myyntinsä ja vientinsä, on asetettu konkurssiin. Valittaja viittaa erityisesti siihen erilaiseen käsitykseen, joka on omaksuttu yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 152/88 R, Sofrimport vastaan komissio, 10.6.1988 antamassa määräyksessä (Kok. 1988, s. 2931).

Muiden osapuolten väitteet ja niiden perustelut

Menettelyä koskevat valitusperusteet

31 Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 artiklaan esitettyä viittausta riitauttamatta neuvosto toteaa aluksi, ettei se, että jokaisella on oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, kuitenkaan merkitse sitä, että tämä artikla veisi yhteisön tuomioistuimilta niillä oikeudenkäyntimenettelyn osalta olevan itsenäisyyden.

32 Ensimmäisestä valitusperusteesta neuvosto toteaa, että on olemassa useita aikaisempia välitoimien määräämistä koskevia tapauksia, joissa muilla osapuolilla ei ole ollut mahdollisuutta esittää kirjallisia huomautuksia, mikä johtuu tälle menettelylle tunnusomaisesta kiireellisyydestä. Komissio toteaa, että osapuolet kutsuttiin istuntoon, joten ne ovat voineet esittää suullisia huomautuksia. Komission mukaan se, että väliintulojen hyväksymisestä annettuja määräyksiä ei ole noudatettu siltä osin kuin niissä todetaan, että väliintulokirjelmien esittämiselle asetetaan määräaika, ei olosuhteet huomioon ottaen ole menettelyvirhe. Espanjan kuningaskunta toteaa vielä, että sen väliintulolla pyrittiin puolustamaan päätöksen 97/803/EY pätevyyttä, joten sen väliintulon merkitys oli vähäinen kiireellisyyttä tutkittaessa.

33 Toisen valitusperusteen keskeisestä osasta eli Aruban hallituksen väliintulohakemuksesta neuvosto ja Espanjan kuningaskunta toteavat, että Aruban hallitukseen sovellettu erilainen kohtelu johtuu siitä, ettei se ollut sellainen väliintulija, jota tarkoitetaan EY:n tuomioistuimen perussäännön 37 artiklan ensimmäisessä kohdassa. Neuvosto ja Espanjan kuningaskunta huomauttavat myös, että Aruban hallitus osallistui istuntoon, jossa sitä kohdeltiin samalla tavalla kuin muita osapuolia. Komissio korostaa vielä sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 116 artiklan 1 kohdassa ei aseteta määräaikaa, jonka kuluessa sen presidentin pitäisi ratkaista väliintulohakemus.

34 Kolmannesta valitusperusteesta, joka koskee valittajan esittämien kirjallisten todisteiden käsittelyä, neuvosto toteaa, että tuomioistuimen presidentin tehtävänä on arvioida, mikä arvo esitetyille todisteille on annettava, ja hänen asianaan on päättää, mihin näistä todisteista hän perustaa antamansa määräyksen. Tämän harkintavallan liian ankara rajoittaminen saattaisi heikentää välitoimista päättävän tuomarin itsenäisyyttä oikeudenkäyntimenettelyä koskevissa asioissa. Komission mukaan sitä, miksi asiakirjat oli esitetty niin myöhään, ei todellakaan ollut perusteltu, ja tuomioistuimen presidentillä on harkintavalta päättää asiakirjatodisteiden palauttamisesta. Espanjan kuningaskunta kiinnittää huomiota valituksenalaisen määräyksen 78 kohtaan, josta ilmenee, että riidanalaiset asiakirjat on itse asiassa otettu huomioon.

35 Viimeinen oikeudenkäyntimenettelyä koskeva valitusperuste kohdistuu istunnon kulkuun. Neuvosto toteaa, ettei suullisen käsittelyn vaihe ole pakollinen välitoimimenettelyssä ja että tuomioistuimen presidentti on näin ollen voinut katsoa, että hänellä oli esitettyjen asiakirjojen ja istunnossa esitettyihin kysymyksiin annettujen vastausten perusteella tiedossaan kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot. Komission mukaan tämän asian istuntoa ei voida pitää EY:n tuomioistuimen perussäännön 18 artiklassa tarkoitettuna suullisena käsittelynä, vaan sitä on pidettävä tuomioistuimen presidentin harkintavaltaan kuuluneena asian selvittämistoimena.

Asiakysymystä koskevat valitusperusteet

36 Espanjan kuningaskunta keskittyy valituksen asiakysymystä koskevista valitusperusteista esittämissään huomautuksissa käsittelemään lähinnä kysymystä päätöksen 97/803/EY pätevyydestä.

37 Neuvosto ja komissio puolestaan tarkastelevat ensin samanaikaisesti viidettä ja kuudetta valitusperustetta. Neuvoston mukaan oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että kiireellisyyden on oltava kiistatonta, kun riidanalaisesta toimesta on päätetty harkintavaltaa käyttäen. Neuvosto viittaa tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-310/97 R, Alankomaiden Antillit vastaan neuvosto, 2.3.1998 antamaan määräykseen (Kok. 1998, s. II-455, 65 kohta) sekä yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-110/97 R, Alankomaat vastaan neuvosto, 21.3.1997 antamaan määräykseen (Kok. 1997, s. I-1795, 32 ja 33 kohta), johon myös komissio on viitannut. Komissio väittää, että harkintavallan olemassaolon ja kiireellisyyden asteen välille tehtyä yhteyttä ei voida pitää oikeudellisesti virheellisenä. Komission mukaan olisi ehkä asianmukaisempaa katsoa, että kyseinen päättely on intressivertailua, vaikka se lopulta onkin sama asia ja merkitsee, että tuomarin on noudatettava tiettyä pidättyvyyttä harkintavaltaa käyttäen tehtyjen tointen osalta.

38 Neuvoston mukaan vahingon puhtaasti taloudellista luonnetta koskevan seitsemännen valitusperusteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi, koska valitusperuste kohdistuu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin arviointiin tosiseikoista.

39 Kahdeksannen valitusperusteen osalta neuvosto ja komissio ovat yhtä mieltä siitä, että valituksenalaisen määräyksen 76 kohdassa toistetaan tarkasti valittajan kannan asiasisältö.

40 Yhdeksäs valitusperuste, joka komission mielestä muodostaa oikeudenkäynnin keskeisen sisällön, on kymmenennen ja yhdennentoista valitusperusteen tavoin jätettävä tutkimatta, koska niissä riitautetaan valituksenalaisen määräyksen epäolennaisia perusteluja tai ne koskevat tosiseikkojen arviointia.

41 Koska osapuolten kirjalliset huomautukset sisältävät kaikki valituksen ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot, ei ole syytä kuulla osapuolten suullisia selvityksiä.

Arviointi

42 Viides, kuudes, yhdeksäs ja yhdestoista valitusperuste soveltuvat yhdessä käsiteltäviksi, sillä ne kaikki koskevat niiden arviointiperusteiden riitauttamista, joita valituksenalaisessa määräyksessä on käytetty kiireellisyysedellytystä arvioitaessa.

43 Aluksi on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan välitoimista päättävä tuomioistuin voi lykätä täytäntöönpanoa ja määrätä välitoimista, jos on selvitetty, että niistä määrääminen on ensi arviolta tosiasiallisesti ja oikeudellisesti perusteltua (fumus boni juris) ja että ne ovat kiireellisiä siinä mielessä, että välitoimia hakevan etuja koskevan vakavan ja korjaamattoman vahingon välttämiseksi on tarpeen, että näistä toimista määrätään ja niiden vaikutukset alkavat jo ennen kuin pääasiassa annetaan ratkaisu. Lisäksi niiden on oltava väliaikaisia siten, ettei niillä oteta ennalta kantaa riidanalaisiin oikeudellisiin tai tosiseikkoihin eikä tehdä

etukäteen tyhjäksi pääasiassa myöhemmin annettavan ratkaisun vaikutuksia (asia C-149/95 P(R), komissio v. Atlantic Container Line ym., määräys 19.7.1995, Kok. 1995, s. I-2165, 22 kohta).

44 Tässä kokonaisarvioinnissa välitoimista määräävällä tuomioistuimella on laaja harkintavalta, ja se voi asian ominaispiirteiden perusteella vapaasti päättää, miten ja millaisessa järjestyksessä se tutkii nämä erilaiset edellytykset, sillä yhteisön oikeudessa ei ole oikeussääntöä siitä, miten tuomioistuimen olisi arvioitava sitä, onko asiassa tarpeen määrätä välitoimia (ks. em. asia komissio v. Atlantic Container Line ym., määräyksen 23 kohta).

45 Tässä tapauksessa on tutkittu ainoastaan kiireellisyysedellytystä, eikä asianosaisten väitteitä, jotka koskevat sitä, onko välitoimihakemus ilmeisen perusteltu (fumus boni juris), ole lainkaan mainittu määräyksessä. Välitoimista päättävä tuomari on valituksenalaisen määräyksen 85 kohdassa todennut, ettei valittaja ollut näyttänyt toteen, että sille uhkaa aiheutua vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa, ja 86 kohdassa, ettei kiireellisyysedellytys näin ollen ollut täyttynyt. Tämän jälkeen hän on 87 kohdassa hylännyt hakemuksen tutkimatta niitä muita väitteitä ja perusteluja, joihin valittaja oli vedonnut osoittaakseen, että sen pyytämä täytäntöönpanon lykkäys oli perusteltu.

46 Määrittääkseen, mitä vaatimuksia kiireellisyyttä koskevalle näytölle on tässä tapauksessa asetettava, välitoimista päättävä tuomari on päätöksen 97/803/EY tavoitteita määräyksen 64 ja 65 kohdassa ensin tarkasteltuaan tähdentänyt 66 kohdassa, että "tehdessään päätöksen 97/803/EY neuvosto käytti harkintavaltaansa valitessaan, mikä on soveliain suojatoimi häiriöiden ehkäisemiseksi yhteisön sokerimarkkinoilla". Valituksenalaisen määräyksen 67 kohdan mukaan tästä seuraa, että valittajan hakemus voidaan hyväksyä vain, jos pyydettyjen välitoimien kiireellisyys on täysin selvä.

47 Tältä osin on kiistatonta, että koska täytäntöönpanon lykkäämisen tai muista välitoimista määräämisen edellytysten on täytyttävä samanaikaisesti, hakemus voitiin perustellusti hylätä jo siitä syystä, ettei kiireellisyysedellytys täyttynyt.

48 Valituksenalainen määräys on kuitenkin oikeudellisesti virheellinen siltä osin, kuin siinä pelkästään pyydettyjen toimenpiteiden kiireellisyyttä arvioitaessa kytketään toisiinsa neuvoston harkintavallan olemassaolo ja se kiireellisyysaste, jonka osoittamista vaaditaan edellytyksenä välitoimen määräämiselle.

49 Neuvoston harkintavallalla voi kylläkin olla merkitystä arvioitaessa kiireellisyysastetta intressivertailun yhteydessä. Vaatimus ilmeisestä kiireellisyydestä — yhdistettynä vaatimukseen, että fumus boni juris on erityisen vankka — voi olla perusteltu pyydetyn välitoimen luonteen vuoksi tai niiden vaikutusten vuoksi, joita välitoimella voi olla (ks. vastaavasti asia C-393/96 P(R), Antonissen v. neuvosto ja komissio, määräys 29.1.1997, Kok. 1997, s. I-441, 41 kohta — tämä asia koski sentyyppistä toimenpidettä, jolla todellisuudessa voidaan saada muita toimenpiteitä enemmän aikaan peruuttamattomia vaikutuksia — ja em. asia Alankomaat v. neuvosto, määräyksen 28 ja 33 kohta; tämä koski tilannetta, jossa välitoimista päättävän tuomarin kiireellisesti tekemällä päätöksellä olisi käytännössä ollut lähes lopullisia vaikutuksia).

50 Pelkästään se seikka, että riidanalaisesta toimesta päättäneellä on harkintavaltaa, ei kuitenkaan voi ratkaista sitä, millaisia vaatimuksia kiireellisyysedellytykselle on asetettava, jos sitä, onko välitoimihakemus ilmeisen perusteltu (fumus boni juris) ei ole lainkaan pohdittu tai intressivertailua ei ole lainkaan tehty.

51 Valituksenalaisessa määräyksessä omaksutulla lähestymistavalla estetään väliaikaisen oikeussuojan tehokkuus tai ainakin heikennetään sitä huomattavasti silloin, kun riitautetaan laajaa harkintavaltaa käyttäen tehty toimi. Lähestymistapa saattaa johtaa, ja vain siksi, ettei kiireellisyys ole kiistaton, erityisesti sellaisten välitoimien epäämiseen, jotka voisivat olla tarpeellisia pääasiassa annettavan tuomion tehokkuuden säilyttämiseksi tilanteissa, joissa välitoimihakemus on erityisen selvästi ilmeisen perusteltu (fumus boni juris) ja joissa intressivertailu kallistuu välitointa hakevan asianosaisen eduksi.

52 Neuvoston ja komission väitteitä, joissa vastustetaan yhdeksännen ja yhdennentoista valitusperusteen tutkittavaksi ottamista, on tutkittava ottaen huomioon nämä toteamukset.

53 Tältä osin pitää paikkansa, kuten neuvosto ja komissio ovat huomauttaneet, että valitus on rajattava pelkästään oikeuskysymyksiin eikä mitään välitoimista määräävän tuomarin tekemää tosiseikkojen arviointia voida tutkia (em. asia komissio v. Atlantic Container Line ym., määräyksen 18 kohta). Yhteisöjen tuomioistuimella ei lähtökohtaisesti ole myöskään toimivaltaa tutkia sitä näyttöä, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ottanut huomioon tosiseikkoja todetessaan tai tosiseikkoja luonnehtiessaan (asia C-159/98 P(R), Alankomaiden Antillit v. neuvosto, määräys 25.6.1998, Kok. 1998, s. I-4147, 68 kohta).

54 On kuitenkin katsottava, että siltä osin kuin valituksenalaisessa määräyksessä tässä tapauksessa oleva oikeudellinen virhe johtaa kiistattoman kiireellisyyden vaatimiseen, virhe on omiaan vaikuttamaan päätelmään, jonka välitoimista päättävä tuomari teki arvioidessaan, onko vahinko, johon valittaja on vedonnut, vakava ja korjaamaton.

55 Tältä osin on todettava, että valituksenalaisen määräyksen perustelut vahvistavat oikeaksi, että vaatimus kiistattoman kiireellisyyden toteen näyttämisestä on ratkaisevasti vaikuttanut tähän arviointiin.

56 Valituksenalaisen määräyksen 78 kohdasta ilmenee (ks. tämän määräyksen 12 kohta), että toteamus kiireellisyyden puuttumisesta on osittain perustunut valittajan esittämistä eri asiakirjoista tehtyihin päätelmiin, vaikka näitä asiakirjoja ei ole hyväksytty todisteiksi ja vaikka niitä on näin ollen pakostikin tutkittu vain hyvin ylimalkaisesti.

57 On vielä todettava, että valituksenalaisesta määräyksestä näyttää ilmenevän myös, että juuri kiistatonta kiireellisyyttä koskevan arviointiperusteen vuoksi oikeuskäytäntöä, joka koskee tämän kaltaisessa tapauksessa yritystä uhkaavan vahingon vakavuutta ja korjaamattomuutta, on sovellettu hyvin tiukasti. Tämä koskee erityisesti valituksenalaisen määräyksen 81—83 kohdassa olevaa päättelyä, josta pääasiallisesti ilmenee, ettei valittajalle enää voitu myöntää lykkäystä riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoon, mikä johtui pelkästään siitä, että päätös oli jo johtanut valittajan toiminnan tilapäiseen päättymiseen ja yrityksen sulkemiseen, jolloin valittajan työntekijät oli lomautettu.

58 Valitus on näin ollen hyväksyttävä ja valituksenalainen määräys on kumottava.

59 EY:n tuomioistuimen perussäännön 54 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin kumoaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksen, jos muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi. Se voi joko ratkaista asian lopullisesti itse, jos asia on ratkaisukelpoinen, tai palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

60 Tämä asia ei ole ratkaisukelpoinen. Se on siis palautettava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on määrännyt seuraavaa:

1) Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin asiassa T-44/98 R, Emesa Sugar vastaan komissio, 14.8.1998 antama määräys kumotaan.

2) Asia palautetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen.

3) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Annettiin Luxemburgissa 17 päivänä joulukuuta 1998.

R. Grass — kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias — presidentti